

Yiyiniz içiniz ancak israf etmeyiniz (Araf 31)

Banu Atabay'ın lezzetler.com Yemek Tarifleri Sitesi

KAHRAMANMARAŞ ŞIRACILIĞI

Kahramanmaraş Valiliği
Hacı Ali Özturan

Sıralardan söz etmeden önce bağ, bağcılık, üzümün suyunun (serbet) çıkarılması gibi temel bilgileri aktarmamız gerekiyor:

Kahramanmaraş'ta bağcılık bir tür yayla yazlıkçılığı seklindedir. Üzüm satarak para kazanma amacı güdülmez. Bertiz bu kavramın dışında kaldığı gibi, kimi bağcılar da bağcılıktan kazanç sağlamaktadırlar.

Yarım yüzyıl öncenin Maras'ta, at (gölük ya da beygir denirdi), esek ve katır sırtında bağlara gidilir ve göçülürdü. Her bağcının bağında 'hug' denilen, tek göz, küçük bir bağ damı bulunurdu. Huglar genellikle harçsız taş duvarlarla örülür, üzerleri ise gaz tenekeleriyle kapatılırdı. Son yıllarda bu huglar hemen hiç kalmamış, yerlerine saray yavrusu görkemli konutlar yapılmıştır. Kahramanmaraş'ın kuzeyinde kilometrelerce uzunlukta olan Ahır Dağları bastan sona yazlıklarla bezenmiştir.

Bağ evlerinin önünde geniş bir 'seki' olur ve bu sekinin çevresine gölgelik ağaçlar dikilirdi. Su olmayan bağlara musluk denilen sarnıçlar yapılarak kar ve yağmur suları biriktirilir; ya da yakın bir pınardan yine hayvan sırtında su taşınırdı. Su iki şekilde taşınırdı: Ya 'kalaz', 'tuluk' denilen tulum çıkarılmış davarın derisiyle; ya da her biri iki gaz tenekesi alacak şekilde ahsaptan yapılmış sandıklar aracılığıyla. Böylelikle her defasında dört teneke yani 80 litre su taşınabilirdi. Bir ev için en az iki kez su getirilmesi gerekirdi. Sıra yapılan günlerde üç ya da dört kez suya gidilirdi.

Şu günlerde bile Maras'ımızın bağlarında aksamdan sonraları silah sıkma alışkanlığı vardır. Özellikle cumartesiye pazara bağlayan gecelerde aksam yemeginden sonra 'Vardı haa!' diye bağırarak pesinden silah sıkmak; keyif verici; bağcılığın olmazsa olmazlarından biri gibidir. Çesit çesit silahların çıkardığı sesler, alısık olanlar için gerçekten keyif vericidir. Yazlıkların arası yüzlerce metre olduğu için tehlikesi de yoktur. Sıkılan silahlardan yarım yüzyıl boyunca bir tek yaralama olayı bile duyabilmiş değilim.

Ayrıca Kahramanmaraşlılar hep devletin yanında oldukları için, yetkililerce 'terör' endisesi kaynağı olarak algılanmamaktadır.

Baglarda çocukluktan yeni çıkan delikanlıların en büyük eğlencesi 'dolma tüfek'le, 'siyeç'lerde, 'cücük' avlamaktır. Daha küçükler sapan da denilen 'cücük lastikleri' ile avlanırlar, daha büyükler barutu ve saçması ağızdan doldurulan 'dolma tüfeklerle' avlanırlar. Simdilerde 'tek saçma' denilen havalı tüfeklerle avlanılmaktaysa da dolma tüfekler yine de kullanılmaktadır.

Yukarıda adı geçen siyeç, bağların kenarına dikilen ya da kendiliginden biten genelde meyvesiz ağaçların oluşturdugu bitkisel çitlerdir. Cücükse, serçeye verilen addır.

Dolma tüfeklerle vurulan cücükleri tüyleri yolunur, alevde ütöldükten sonra içleri temizlenir; tava yapılarak yenir ve çok lezzetli olur.

Baglarda çok çeşitli üzümler yetistirmekle birlikte en çok kabarcık, azezi ve marhabası (siyah üzüm) üzümleri bulunur. Agüzüm, deve tabanı, kirkit, külefi, yıldız, sergi gibi üzümler ilimiz bağlarında yetismektedir ama içlerinde sıraya gelen önce kabarcık, sonra azezidir.

(Ahsaptan yapılan üzüm sandıklarına mahra (marka) denirdi. Marhabası, sandığın en güzel üzümü anlamına gelmektedir.)